

Materiale til Tribunalforeningens undersøgelse af Danmarks deltagelse i krigene i Irak og Afghanistan

*Af Tom Vilmer Paamand
oktober 2017*

Endnu ikke til offentliggørelse!

**Materiale til Tribunalforeningens undersøgelse
af Danmarks deltagelse i krigene
i Irak og Afghanistan - v1.01**

Copyright: Tom Vilmer Paamand og Tribunalforeningen - 2017

Denne udgivelse er støttet af Himmelblå-Fonden

Kopiering og spredning er ikke velset (endnu)

Lær mere på IrakTribunal.dk

Indhold

Introduktion	4
Angrebet på Afghanistan bøjer folkeretten	5
En krigserklæring til Irak	6
Jura i undtagelsestilstand	7
Mærsk forgreb sig på Iraks genopbygning	8
Diverse danske tortursager	9
• Sager fra Afghanistan	9
• Sager fra Irak	9
Tidslinjer for Danmarks krige i Mellemøsten	10
• Tidslinje for Danmarks krig med Afghanistan	10
• Tidslinje for Danmarks krig med Irak	12
Officielle udredninger fra diverse lande	14

Introduktion

Maj 2017 besluttede Tribunalforsamlingen at arbejde frem mod en høring, der skal opsamle kendt og ny viden omkring foreningens arbejdsfelt – Danmarks krige i Irak og Afghanistan.

Høringens panel udgøres af sagkyndige eksperter fra forskellige samfundsområder. Panelets opgave er i forlængelse af initiativets kommissorium, at foretage en grundig og kritisk gennemgang af materialet forud for og på selve høringen. Panelet udarbejder også de afsluttende konklusioner.

Tribunalforeningens overordnede tre spørgsmål lyder:

- *Har den danske regering indledt en ulovlig angrebskrig i forhold til international og national lovgivning?*
Høringen skal undersøge hvilke oplysninger der lå til grund for regeringens beslutning om at deltage i krigen. Gav regeringen folketinget de rigtige oplysninger om dette og var beslutningen i overensstemmelse med FN-konventioner og Grundloven.
- *Har den danske regering overtrådt krigens love i Irak og Afghanistan?*
Høringen skal undersøge om danske soldater alene, eller sammen med andre landes soldater, har overtrådt folkeretslige forpligtelser, krigens love, i krigen i Irak og Afghanistan, eller overværet at andre udførte "umenneskelige handlinger" undervejs. Og om regeringen var vidende om dette og gav urigtige oplysninger til folketing og befolkning.
- *Er der ministre, embedsfolk, officerer, soldater eller andre, der kan stilles til ansvar?*

Det sidste spørgsmål ligger udenfor dette skrifts målsætning.

Tribunalforeningen udarbejder diverse baggrundsmaterialer til panelet som oplæg til mulige problemstillinger. Dette kompendium er første version af et sådant materiale. Teksterne er tænkt som en meget kortfattet og systematisk historiebog med udpluk fra de grundlæggende begivenheder, der jo nu ligger en del år bag os.

Danmarks nyere krigstid er belyst gennem konkrete eksempler fra krigsudbruddet og frem. Kompendiet er et første spadestik i bunkerne af gammelkendt materiale aflæst ud fra nutidens viden, i håbet om at panelet her igennem kan finde inspiration til at se nye spørgsmål og sammenhænge. Afsluttende findes en tidslinje, der for overskuelighedens skyld er opdelt i emner relateret til henholdsvis Afghanistan og Irak.

Her er ingen egentlig kildeliste, men i PDF-versionen er en del ord understreget som 170(!) links til kilder og uddybning. Bemærk at jeg ofte har brugt andre kilder, men derefter har ledt et fortsat eksisterende link frem til teksten. Hvis der er meningsforstyrende fejl, forståelsesspørgsmål og mangler i teksterne – så giv endelig under tegnede forfatter direkte besked.

Journalist Tom Vilmer Paamand

Mobil: 50 51 03 28

Mail: tom@paamand.dk

Angrebet på Afghanistan bøjer folkeretten

USA og Storbritannien gik til luftangreb på Afghanistan den 7. oktober 2001 for at ramme formodede al-Qaeda træningslejre og Taleban-regeringen.

Den 2. oktober havde USAs øverste embedsmand for terrorbekæmpelse fremlagt "*klare og overbevisende*" beviser for at Osama bin Laden og al-Qaeda stod bag terrorangrebet på World Trade Center og Pentagon mm – samt for at Taliban-regeringen i Afghanistan var med i plottet.

Beviserne er fortsat hemmeligholdte, og en klar forbindelse er fortsat ikke påvist offentligt, men dette blev den første statslige væbnede aktion, hvor andre lande nedkæmper et lands myndigheder for at ramme terrorister.

Første danske hjælp til USAs angreb på Afghanistan blev vedtaget af et bredt flertal den 25. oktober 2001 under statsminister Poul Nyrup Rasmussen, hvor kun Enhedslisten gik imod. Beslutningen gjaldt et såkaldt "robust bidrag" i form af korvetten "Niels Juel" – der direkte skulle hjælpe USA ud for Irak, så USA kunne prioritere angrebet på Afghanistan.

Næste militære bidrag kom under statsminister Anders Fogh Rasmussen den 14. december 2001, efter at Afghanistan i maj var blevet påført en overgangsregering. Beslutningen gjaldt "*militær deltagelse i den internationale indsats mod terrornetværk i Afghanistan*", som nu både EL og SF gik imod, mens Socialdemokratiet kun var moderat kritisk.

Danmark sendte 102 danske specialtropper, der blev i Afghanistan fra januar 2002 og frem til juni, samt fire F-16 jagerfly og et Hercules transportfly med støttepersonel, der opererede fra en tidligere Sovjet-base i Kirgisistan. Disse første danske styrker deltog under USAs ledelse i Operation Enduring Freedom.

Danmark kan gennem deltagelsen i USAs omvæltning af Afghanistan have brudt folkeretten, for da det aldrig er bevist at Taleban-regeringen kontrollerede WTC-terroristerne, var et modangreb ikke berettiget. Nogle jurister argumenterer modsat, at terrorangrebene mod USA var af en sådan karakter, at ingen havde kunnet forestille sig dem - og at der dermed endnu ikke fandtes passende folkeretlige regler.

Til gengæld gav det så en vis legitimitet, at ingen af de øvrige stormagter i FNs Sikkerhedsråd dengang protesterede mod angrebet på Afghanistan. Danmark er i øvrigt også helt formelt *i krig* med Afghanistan, for der er faldet domme mod danske soldater her efter de danske loves særlige krigstidsbestemmelser.

Den 11. januar 2002 besluttede Folketinget endnu et militær bidrag i form af en "international sikkerhedsstyrke", denne gang enstemmigt og på opfordring fra FNs Sikkerhedsråd, hvilket fremover var normen her. En lille gruppe danske mineryddere blev hen ad vejen suppleret med kampstyrker, helikoptere og kampvogne.

I en årrække kom så en konstant strøm af nyheder om kampe og vejsidebomber fra danske tropper i Helmand-provinsen, inden Danmark forlod området igen sommeren 2013. Siden 2014 har den danske indsats i Afghanistan "fokuseret på udvikling" med et militært bidrag på 160 personer i Kabul og en transporthelikopter i det nordlige Afghanistan.

En mindre gruppe danske soldater blev sendt tilbage til Helmand i 2015 for at træne Afghanistans regeringshær og politi sammen med nogle hundrede USA-tropper. Efter de mange års kampe er næsten hele Helmand-provinsen fortsat underlagt Taliban.

En krigserklæring til Irak

Danmark havde i 90'erne deltaget i diverse straffeaktioner mod Irak, efter tidligere lige så ihærdigt at have hjulpet Saddam Hussein med at opbygge sit militær. Nu efter terrorangrebet på World Trade Center og Pentagon mm insisterede USA på at Saddam Hussein var medskyldig – og den 20. marts 2002 skød USA krigen mod Irak i gang.

Et spinkelt flertal stemte så i Folketinget den 21. marts 2003 for den borgerlige regerings beslutningsforslag B118 om "*dansk militær deltagelse i en multinational indsats i Irak*". Rygterne om at daværende statsminister Anders Fogh Rasmussen allerede i marts 2002 havde lovet USA fuld dansk støtte blev senere bekræftet i et notat. Behandling af krigsforslag som disse sker som regel på under tre døgn.

Dagen før afstemningen havde udenrigsministeren forklaret, at når "*Danmark deltager i en væbnet konflikt aktiveres hele det folkeretlige kompleks af normer til regulering af væbnede konflikter og beskyttelse af ofrene - uanset konfliktens baggrund*".

Forsvarskommandoen uddybede lidt modstridende, at Danmark ikke hermed officielt gik i krig med Irak: "*Hvis Danmark var i krig, ville der træde en række særlige lovgivninger i kraft, og så ville dagligdagen formentlig se helt anderledes ud for danskerne. I denne situation stiller vi derimod styrker til rådighed for en militær operation i Irak under amerikansk ledelse. Der er stor forskel. Vi går ikke i krig.*"

De danske soldaters faglige organisationer var ikke helt tilfredse, om end de var meget høflige i deres kritik. Den 13. marts 2003 efterlyste Hærens Konstabel- og Korporalforening og Hovedorganisationen af Officerer i Danmark klarere linjer. Usikkerheden gik på, om soldaterne kunne risikere at ende for en international krigsforbryderdomstol med denne krig, som ikke var sanktioneret af FN.

Hærens Konstabel- og Korporalforening forudsatte den 17. marts 2003, at regeringen "*nøje undersøgte de folkeretslige aspekter, herunder risikoen for at blive slæbt for en domstol*". Stærkt presset vendte Forsvarsministeriet derfor på en tallerken dagen efter afstemningen: "*Danmark deltager i en krig imod Saddam Husseins regime i Irak, fastslår Forsvarsministeriet efter en vis usikkerhed om, hvordan man kan betegne det danske militære engagement*".

Erklæringen skulle overbevise soldaterne om, at krigens særlige retstilstand nu var trådt i kraft, så de ikke var i risiko for at blive dømt som *Unlawful Combatants*. Som "tak" for fagforeningernes modstand indskærpede Forsvarsministeriet i samme korte skrivelse, at der nu gjaldt forhøjede strafferammer for mytteri mm.

Statsminister Anders Fogh Rasmussen var heller ikke længere i tvivl, og udtalte på et pressemøde efter afstemningen, at "*nogle gange er krig nødvendig for at sikre frihed og fred*". Krigserklæringen ændrede sandsynligvis intet ved spørgsmålet om krigens formelle lovlighed, men er nu fjernet fra Forsvarets hjemmesider.

Irak-krigen blev den første danske aktion uden for både FN og NATO, og dens beskedne parlamentariske opbakning slog skår i Folketinget. Frem til 2007 var der dog *brede* flertal til en dansk bataljon på 3-400 soldater plus diverse andet. I 2006 opstod der usædvanlig megen debat om manglende udvikling, fangespørgsmål og de lokale sikkerhedsstyrkers og politis brutale fremfærd, så kun højre side nu stemte for en bistandsmission for FN – og fra 2007 blev bataljonen trukket hjem.

Senere har kampen mod ISIL betydet, at radaroperatører og en fregat nu er udsendt i området. Danske militærfolk er også fortsat med til at træne irakere for NATO, men var alligevel i 2017 igen i direkte ildkamp mod oprørere.

Jura i undtagelsestilstand

Krigstilstanden mod Irak fra den 22. marts 2003 blev underligt sjustet afsluttet af integrationsministeren allerede den 22. maj 2003. Herboende irakere, der søgte dansk indfødsret, var nemlig blevet ramt af en ukendt paragraf fra 1950 om at "*såfremt riget er i krig, kan en borger i en fjendtlig stat ikke erhverve indfødsret*".

Paragraffens pludselige konsekvenser udløste hektisk aktivitet i et hurtigt arbejdende udvalg. Dets notat om "*Betydningen af situationen i Irak for erhvervelse af dansk indfødsret*" indeholder en af de overraskende få officielle overvejelser om hvornår Danmark er i krig.

Integrationsministeren kunne så den 23. maj 2003 udtale, at i følge Udenrigsministeriet var den formelle krig med Irak blevet afsluttet netop dagen før. Datoen skyldtes sandsynligvis, at FNs Sikkerhedsråd just havde accepterede omvæltningen af Saddam Husseins regime. Og paragraffen om krig blev slettet fra Indfødsretsloven et år senere.

Diverse kamphandlinger med dansk deltagelse i Irak fortsatte dog, og selv om både krig og væbnet konflikt blev erklæret afsluttet, var Danmark åbenbart alligevel fortsat i krig med Irak - for der er faldet domme mod danske soldater her efter lovenes særlige krigstidsbestemmelser, viser redegørelser fra den militære anklagemyndighed. Statsministeriets jurister skrev i 2010 om Irakkrigens lovlighed, at Danmark havde lov til at gå i krig "*uanset om der var et folkeretligt grundlag herfor*".

Statsministeriet mente også at det er "*utænkeligt, at det skulle have været hensigten ved vedtagelsen af grundlovsændringen i 1953 af lænke Danmark til FNs Sikkerhedsråd*" - hvilket Højesteret erklærede sig enig i, og også i at ingen har krav på at få sagen prøvet.

Men i andre lande er vurderingen anderledes. Storbritanniens Chilcot-rapport trækker slagskygger over partierne bag det minimale danske krigsflertal og Anders Fogh Rasmussens regeringstid som statsminister. Dens klare vurderingen er nemlig, at Storbritannien undergravede FNs Sikkerhedsråds autoritet ved at gribe ind militært i Irak i 2003, uden at have sikret sig et flertal i FN.

Det danske krigsgrundlag var tilsvarende et fordrejet krav om at Irak skulle respektere FNs resolutioner, hvilket Venstre fortsat fastholder. Men undersøgelsen konkluderer, at selvom den daværende britiske leder Tony Blair også begrundede angrebet i "*To uphold the authority of the Security Council*", blev resultatet det stik modsatte: "*In the absence of a majority in support of military action, we consider that the UK was, in fact, undermining the Security Council's authority*".

Om Tony Blairs tyrkertro på skjulte masseødelæggelsesvåben lyder vurderingen, at truslen fra dem blev "*presented with a certainty that was not justified*", men at Blair dermed ikke løj, men "*convinced himself with unjustified certainty*".

Dette er måske en parallel til at forstå Anders Fogh Rasmussens beslutningsproces, hvor den danske krigsbeslutning jo slet ikke drejede sig om masseødelæggelsesvåben, men i stedet fokuserede på nøje udvalgte resolutioner fra FN, der bare tilfældigt netop drejer sig om at afværge masseødelæggelsesvåben...

Ministrene Anders Fogh Rasmussen og Per Stig Møller blev klædt godt på af deres embedsmænd, og var derfor også fuldt informerede om at påstandene om Saddam Husseins atomvåben, hans produktion af giftstoffer og samarbejde med terrorister var blevet afvist som grundløse tidligt i forløbet.

Mærsk forgreb sig på Iraks genopbygning

Syv måneder før USAs angreb på Irak i 2003 fik Maersk kontrakt med Pentagon på driften af fragtskibe med ammunition og tanks til den kommende krig. Dette blev ugen efter "afsløret" igen af New York Times under store overskrifter, hvilket viser at aftalen var kontroversiel for USA.

Maersks direkte samarbejde med USAs militær startede i denne omgang allerede under Golfkrigen i 1990, hvor rederiet vederlagsfrit stillede transport til rådighed - og fik en medalje af USA for indsatsen.

Den 1. maj 2003 erklærede George W. Bush: *Mission Accomplished* - den militære erobring af Irak var overstået. Kun en uges tid efter mødtes Statsminister Anders Fogh Rasmussen og ledende danske erhvervsfolk i Washington med præsident Bush og repræsentanter for det amerikanske forsvarsministerium samt med førende amerikanske koncerner inden for forsvar og sikkerhed.

Mødets formål var kontrakter til dansk erhvervsliv som fordeling af krigsbyttet. Mange danske firmaer arbejdede ihærdigt for at få del i de gigantiske ordrer til genopbygningen af Irak, og på få måneder fordoblede danske firmaer deres kontrakter i Irak. Det hjalp meget at USA havde besluttet at kun de lande, der kæmpede med i krigen, kunne få andel i amerikanske bistandsprojekter.

Maersk var tyvstartet, og havde allerede dagen efter den formodede krigsafslutning fået en milliardordre fra Lockheed Martin på transport på verdensplan af F-35 kampflyet.

I månederne efter etablerede USA organisationen ORHA, der skulle stå for genopbygningen af Irak. Danmark kom til at styre et af fire distrikter, og langt senere fandt Storbritanniens Chilcot-undersøgelse nogle noter fra juni 2003 om de givtige forretningsmuligheder, som Danmark og Maersk utidigt havde kastet sig over i Irak:

"The UK Deputy ... advised that Denmark was keen to capitalise commercially from its leading role in the South (although Ambassador Olsen was at pains to distance himself from that effort). Many of the Danish staff in ORHA South [Office for Reconstruction and Humanitarian Assistance] were sponsored by private companies [there are currently three senior managers from Maersk]. Although they had agreed not to pursue commercial opportunities while working in ORHA, they were focusing their attention and expertise in areas which might offer commercial opportunities."

Storbritannien konkluderede, at den danske foretagsomhed burde kopieres.

Mærsk hævdede i juni 2003 at have fået en usædvanligt indbringende 25-års aftale på at drive containerhavnen Khor Az-Zubayr i det sydlige Irak. USAs Irak-administration afviste at kontrakten var gyldig, og det samme gjorde den danske guvernør i Basra - der var Ole Wøhlens Olsen, som er nævnt i citatet ovenfor.

I denne sag uddelte USA ingen medaljer, og Maersk blev i stedet kaldt "*skamløs, grådig og løgnagtig*". Maersk måtte efter konflikter og retssager med de lokale myndigheder forlade havnen og neddrole aktiviteterne i Irak fra 2005.

Fra 2008 begyndte Maersk igen at sejle til Irak og byde på oliekontrakter i landet, og satsede på at tjene milliarder på olie. I 2017 blev Maersks olie- og gasaftaler solgt fra til olieselskabet Total, her i inkluderet de irakiske muligheder.

Diverse danske tortursager

Sager fra Afghanistan

Filmen "Den hemmelige krig" fra 2006 viste afghanere, der blev tilbageholdt af jægersoldater og afleveret til mishandling på et amerikansk afhøringscenter. Og at regeringen og de danske soldater burde have vidst, at tortur blev brugt. Efter megen diskussion om filmens metoder, blev filmens påstande afvist af Forsvarsministeriet, og affejet med tung retorik.

Samme skæbne fik rygterne om en CD-rom med billeder fra Afghanistan, hvor danske soldater medvirker eller er til stede ved tortur af afghanske fanger i 2010. En auditørundersøgelse blev sat i værk, men CD-rommen blev aldrig fundet.

En sag om mishandling fra USAs soldater af en afghansk bonde nåede i 2013 helt op i Højesteret. Forsvarsministeriet blev frifundet for medansvar for påstået mishandling selv om bonden var blevet overgivet af danske soldater. Højesteret konkluderede at der ikke var grundlag for at anfægte myndighedernes tillid til at USA ville behandle sine tilbageholdte humanitært.

Sager fra Irak

36 civile irakere blev taget til fange og udleveret til det irakiske politi, som holdt dem fanget og torturerede dem i op til 70 dage, inden de blev løsladt uden sigtelse eller dom. Dette skete under en dansk ledet militæroperation i Irak med omkring 1000 danske, britiske og irakiske soldater den 25. november 2004.

På selvsamme dato besluttede Folketinget tilfældigvis fortsat at bidrage til den multinationale sikringsstyrke i Irak - for det tog tid, inden episoden blev kendt.

Tidligere efterretningsofficer Anders Kærgaard lækkede en video fra Operation Green Desert, hvor danske soldater ser passivt til, mens irakiske soldater slår og sparker bagbundne fanger. Forsvaret benægtede længe både selve episoden, og at filmoptagelser eksisterede, men måtte indrømme "fejlen".

Daværende forsvarsminister Nick Hækkerup indrømmede med skægget i postkassen, at Hæren ikke havde undersøgt om fangerne faktisk var terrorister, men i blind tro overlod dem til de irakiske sikkerhedsstyrker - hvor på det kom frem, at den øverstbefalende for den danske bataljon i Irak faktisk vidste, at de tilbageholdte irakere efter al sandsynlighed var uskyldige civile, og at de irakiske efterretninger var utroværdige.

Amnesty International havde allerede advaret den danske regering i efteråret 2003 med konkrete oplysninger om fangemishandling specielt hos de britiske styrker, som danske soldater udleverede fanger til.

I en anden sag anklages efterretningsofficer Annemette Hommel for mishandling af fanger i Irak. Efter at være dømt delvist skyldig i Københavns Byret frifindes Annemette Hommel ved en efterfølgende ankesag i Østre Landsret.

Den daværende chef for HOK underdrev i 2007 i et svar til Folketinget antallet af irakiske fanger, som Danmark burde have haft styr på. Et par af de ansvarlige officerer fik henholdsvis en advarsel og en irettesættelse. Det generelle mønster er ellers, at alle sådanne sager ender som uopklarede eller med frifindelse.

Tidslinjer for Danmarks krige i Mellemøsten

- 1990-08-31** Folketingsbeslutning: Under FN at sende et orlogsfartøj samt eventuelt et forsyningsskib til Mellemøsten. Støttet af CD, K, KD, RV, S, V. [Regering: Poul Schlüter IV]
- 1991-01-17**: Danmark deltager i blokade mod Irak med korvetten Olfert Fischer som led i FN-koalition, der tvang irakiske tropper ud af Kuwait.
- 1998-02-18** Folketingsbeslutning: Militært bidrag til en multinational indsats i Mellemøsten. Støttet af CD, DF, FP, K, RV, S og V. Imod EL og SF. [Regering: Poul Nyrup III]
- 1998-02-20**: Konflikten var om FNs våbeninspektører havde fuld adgang i Irak. USA og Storbritannien sendte uden om FN fire hangarskibe mm – og bad Danmark bidrage med et Hercules transportfly.
- 1998-02-20**: Flyet kom aldrig afsted, da FNs generalsekretær fik en ny aftale med Irak banket på plads.
- 1998-12-16**: USA sender 200 krydsermissiler ind i Irak, og Storbritannien deltager i bombningen, der ikke hjalp våbeninspektørerne.
- 2001-09-11**: Angreb på World Trade Center og Pentagon mm, som blev starten på USAs "*Krig mod terror*".
- 2001-09-11**: Statsminister Poul Nyrup Rasmussen siger, at Danmark står skulder ved skulder med USA i kampen mod terror.
- 2001-09-12**: FNs Sikkerhedsråd vedtager resolution 1368 om retten til selvforsvar ud fra FN-pagten.
- 2001-09-12**: NATO tilbyder at aktivere sin "musketer-ed", men USA vælger at lave sin egen koalition.

Tidslinje for Danmarks krig med Afghanistan

- 2001-10-07**: USA og Storbritannien angriber formodede al-Qaeda træningslejre og Taleban-regimet i Afghanistan.
- 2001-10-25** Folketingsbeslutning: Maritimt bidrag til NATOs flådeoperationer i den østlige del af Middelhavet. Støttet af CD, DF, K, KD, RV, S, SF og V. Imod EL. [Regering: Poul Nyrup IV]
- 2001-11-12**: Taliban flygter fra Kabul, og tropper fra Den Nordlige Alliance rykker ind.
- 2001-12-05**: Afghanistan bliver påført en overgangsregering.
- 2001-12-14** Folketingsbeslutning: Militær deltagelse i den internationale indsats mod terrornetværk i Afghanistan. Støttet af DF, K, KD, RV, S og V. Imod EL og SF. [Regering: Anders Fogh I]
- 2002-01-09**: Danske kampfly og specialtropper er i Afghanistan frem til juni som del af USAs *Operation Enduring Freedom*.

- 2002-01-11** Folketingsbeslutning: Militær deltagelse i en international sikkerhedsstyrke i Afghanistan. Støttet af DF, EL, K, KD, RV, S, SF og V. Ingen var imod. Opfordret af FNs Sikkerhedsråd. [Regering: Anders Fogh I]
- 2002-01-19:** NATO har som *International Security Assistance Force* under FN kommandoen over en mindre gruppe danske mineryddere etc i Afghanistan.
- 2003-12-02** Folketingsbeslutning: Udvidelse af bidrag til den internationale sikkerhedsstyrke ISAF i Afghanistan. Støttet af DF, K, KD, RV, S og V. Imod EL og SF. [Regering: Anders Fogh I]
- 2004-11-25** Folketingsbeslutning: Udvidelse af bidrag til den internationale sikkerhedsstyrke ISAF i Afghanistan. Støttet af DF, K, KD, RV, S og V. Imod EL og SF. [Regering: Anders Fogh I]
- 2006-02-02** Folketingsbeslutning: Udvidelse af bidrag til den internationale sikkerhedsstyrke ISAF i Afghanistan. Støttet af DF, K, RV, S og V. Imod EL og SF. [Regering: Anders Fogh II]
- 2006-05-10:** Hold 1 ankommer til Helmand som det første af 15 hold danske kampsoldater under britisk kommando i den såkaldte *Task Force Helmand*. [Regering: Anders Fogh II]
- 2006-12-05** Dokumentaren "*Den hemmelige krig*" viste danske jæggersoldater aflevere fanger til mishandling hos USAs tropper. Kritikken blev afvist.
- 2007-06-01** Folketingsbeslutning: Styrkelse af bidrag til den internationale sikkerhedsstyrke ISAF i Afghanistan. Støttet af DF, K, RV, S og V. Imod SF og EL. [Regering: Anders Fogh II]
- 2007-10-23** Folketingsbeslutning: Udsendelse af en kampvognsdeling til den internationale sikkerhedsstyrke (ISAF) i Afghanistan. Støttet af DF, K, LA, RV, S og V. Imod EL og SF. [Regering: Anders Fogh II]
- 2008-04-04:** Anders Fogh Rasmussen vælges som ny generalsekretær for NATO, og overtager hermed et hovedansvar for krigen i Afghanistan.
- 2008-06-10** Folketingsbeslutning: Helikopterdetachement til det militære bidrag til den internationale sikkerhedsstyrke (ISAF) i Afghanistan. Støttet af V, S, DF, K, RV og NY. Imod SF og EL. [Regering: Anders Fogh III]
- 2008-12-09** Folketingsbeslutning: Styrkelse af bidrag til den internationale sikkerhedsstyrke (ISAF) i Afghanistan. Støttet af DF, K, LA, RV, S og V. Imod EL og SF. [Regering: Anders Fogh III]
- 2009-09-16:** PET vil censurere Thomas Rathsacks Afghanistan-bog "*Jæger - i krig med eliten*", der lækkes på WikiLeaks.
- 2009-10-04:** Forsvarschef Tim Sloth Jørgensen fratræder sin stilling, efter at Forsvarskommandoen selv har spredt en arabisk oversættelse af Jægerbogen.
- 2010-05-17:** Dokumentarfilmen "*Armadillo*" om de danske styrkers krigsindsats i Afghanistan ryster Danmark
- 2013-07-23:** De danske kamptropper forlader Helmandprovinsen og Afghanistan.
- 2014-10-23:** Den nye danske indsats i Afghanistan for 2015-2017 skal fokusere på udvikling med et militært bidrag på ca. 160 personer i Kabul-området samt et transporthelikopterbidrag i det nordlige Afghanistan.
- 2014-12-18** Folketingsbeslutning: Militært bidrag til NATOs *Resolute Support Mission* i Afghanistan. Støttet af DF, K, LA, RV, S, SF og V. Imod EL. [Regering: Lars Løkke I]

Tidslinje for Danmarks krig med Irak

- 2002-03-20:** USA skyder krigen mod Irak i gang.
- 2001-10-25** Folketingsbeslutning: Maritimt bidrag til NATOs flådeoperationer i den østlige del af Middelhavet. Støttet af CD, DF, K, KD, RV, S, SF og V. Imod EL. [Regering: Poul Nyrup IV]
- 2002-05-28** Folketingsbeslutning: Udvidet maritimt bidrag til NATOs flådeoperationer i den østlige del af Middelhavet. Støttet af DF, K, KD, RV, S og V. Imod EL og SF. [Regering: Anders Fogh I]
- 2002-08-06:** Danmark deltager i *Operation Iraqi Freedom* med ubåden Sælen frem til 12. december 2002.
- 2003-02-05:** USA fremlægger "beviser" for FN på at Irak udvikler masseødelæggelsesvåben, og har forbindelse til terrorangrebet i USA.
- 2003-03-20:** USA indleder krigen mod Irak.
- 2003-03-21** Folketingsbeslutning: Militær deltagelse i en multinational indsats i Irak. Støttet af DF, K og V. Imod EL, KD, RV, S og SF. [Regering: Anders Fogh I]
- 2003-05-01:** USA erklærer den militære erobring af Irak for overstået.
- 2003-05-15** Folketingsbeslutning: Militær deltagelse i en multinational sikringsstyrke i Irak. Støttet af DF, K, KD, S og V. Imod EL, RV og SF. [Regering: Anders Fogh I]
- 2003-05-22:** FNs Sikkerhedsråd godkender situationen i Irak, og ophæver alle sanktioner fra 1990'erne.
- 2003-06:** En dansk bataljon (DANCON) på 3-400 soldater indsættes i Irak til 2007.
- 2003-07:** De første amerikanske soldater i Irak sigtes for fangemishandling.
- 2003-10-10** Folketingsbeslutning: Styrkelse af bidrag til den multinationale sikringsstyrke i Irak. Støttet af DF, K, KD, S og V. Imod EL, RV og SF. [Regering: Anders Fogh I]
- 2003-12-02** Folketingsbeslutning: Fortsat bidrag til den multinationale sikringsstyrke i Irak. Støttet af DF, K, KD, RV, S og V. Imod EL og SF. [Regering: Anders Fogh I]
- 2004-04-28:** Abu Ghraib-skandalen starter. Billeder viser amerikanske soldater mishandle og ydmyge irakiske fanger i det berygtede Abu Ghraib-fængsel ved Bagdad. Også britiske soldater var med.
- 2004-06-02** Folketingsbeslutning: Fortsat bidrag til en multinational sikringsstyrke i Irak. Støttet af DF, K, KD, RV, S og V. Imod EL og SF. [Regering: Anders Fogh I]
- 2004-06-28:** USA overgiver formelt kommandoen over de irakiske styrker til den irakiske regering.
- 2004-08-02:** Den danske efterretningsofficer Annemette Hommel anklages for mishandling af fanger i Irak. Efter at være dømt delvist skyldig i Københavns Byret frifindes Annemette Hommel ved en efterfølgende ankesag i Østre Landsret.
- 2004-09-16:** FNs generalsekretær, Kofi Annan, siger til BBC, at Irakkrigen var ulovlig og i strid med FNs charter.
- 2004-11-25:** Under en dansk-ledet militæroperation i Irak bliver 36 civile irakere taget til fange og udleveret til det irakiske politi, som torturerer dem.
- 2004-11-25** Folketingsbeslutning: Fortsat bidrag til en multinational sikringsstyrke i Irak. Støttet af DF, K, KD, RV, S og V. Imod EL og SF. [Regering: Anders Fogh I]

- 2004-12-02:** *Grundlovskomiteen af 2003* planlægger retssag mod Anders Fogh Rasmussen for at have forbrudt sig mod grundloven, forsvarsloven, Genevekonventionen, FN og folkeret ved at inddrage Danmark i Irak.
- 2005-05-31** Folketingsbeslutning: Fortsat bidrag til en multinational sikringsstyrke i Irak. Støttet af DF, K, RV, S og V. Imod EL og SF. [Regering: Anders Fogh II]
- 2006-01-26** Folketingsbeslutning: Fortsat bidrag til en multinational sikringsstyrke i Irak. Støttet af DF, K, RV, S og V. Imod EL og SF. [Regering: Anders Fogh II]
- 2006-05-30** Folketingsbeslutning: Militære styrker stilles til rådighed for FNs bistandsmission til Irak (UNAMI). Støttet af DF, K og V. Imod EL, RV, S og SF. [Regering: Anders Fogh II]
- 2006-05-30** Folketingsbeslutning: Videreførelse af bidrag til den multinationale sikringsstyrke m.v. i Irak. Støttet af DF, K og V. Imod EL, RV, S og SF. [Regering: Anders Fogh II]
- 2007-06-01** Folketingsbeslutning: Ændring af militært bidrag til den multinationale sikringsstyrke i Irak. Støttet af DF, K, RV, S, SF og V. Imod EL. [Regering: Anders Fogh II]
- 2007-08-05:** De danske soldater i DANCON Irak rejser hjem, og overdrager ansvaret til den britiske brigade. Danske militærfolk fortsætter indtil **2011** med soldatertræning for NATO.
- 2009-01-15:** Storbritanniens udenrigsminister David Miliband kalder Bushs krig mod terror "forkert" og "vildledende".
- 2010-03-17:** En enstemmig Højesteret afgjorde, at *Grundlovskomiteen 2003* vedr. *Irak-krigen* ikke må anlægge sag mod Anders Fogh Rasmussen.
- 2014-08-27** Folketingsbeslutning: Militært bidrag til støtte for indsatsen i Irak. Støttet af DF, EL, K, LA, RV, S, SF, V. Ingen mod. [Regering: Helle Thorning II]
- 2014-08-28:** Et dansk Hercules-transportfly udsendes til støtte for kampen mod IS i det nordlige Irak.
- 2014-10-02** Folketingsbeslutning: Yderligere militære bidrag til den igangværende indsats mod ISIL i Irak. Støttet af DF, K, LA, RV, S, SF og V. Imod EL. [Regering: Helle Thorning II]
- 2015-11-10** Folketingsbeslutning: Supplerende militært bidrag til støtte for indsatsen mod ISIL. Støttet af DF, K, LA, RV, S, SF, V. Imod EL og AL. [Regering: Helle Thorning II]
- 2016-04-19** Folketingsbeslutning: Yderligere danske militære bidrag til støtte for indsatsen mod ISIL i Irak og Syrien. Støttet af DF, K, LA, RV, S og V. Imod AL, EL og SF. [Regering: Lars Løkke I]
- 2017-02-09** Folketingsbeslutning: Bidrag til en amerikansk hangarskibsgruppe, herunder til støtte for den internationale koalitions indsats mod ISIL i Irak og Syrien. Støttet af DF, K, LA, RV, S, SF og V. Imod AL og EL. [Regering: Lars Løkke I]
- 2017-04-29:** Danmark deltager i kampen mod ISIL med fregatten Peter Willemoes og radaroperatører på flyvestationer i henholdsvis De Forenede Arabiske Emirater og Irak.
- 2017-11-07:** Kommende retssag mod Forsvarsministeriet fra 23 civile irakere for mishandling uden at danske soldater greb ind.

Officielle udredninger fra diverse lande

Danmark

Afghanistan. Erfaringsopsamling 2001 – 2014

Det er ikke hensigten med rapporten at placere ansvar eller vurdere den politiske proces bag beslutningen om, at Danmark skulle bidrage militært og civilt til den internationale indsats i Afghanistan, ligesom erfaringsopsamlingen i henhold til opgaveanvisningen ikke beskæftiger sig med militære aktiviteter på det taktiske og operative niveau, og spørgsmål omkring håndtering af tilbageholdte.

Holland

Rapport Commissie van onderzoek besluitvorming Irak

The committee found that the wording of UN Security Council Resolution 1441, offering Iraq a final opportunity for disarmament, 'cannot reasonably be interpreted as authorizing individual member states to use military force to compel Iraq to comply with the Security Council's resolutions' and therefore did not constitute a mandate for the invasion.

Norge

En god alliert – Norge i Afghanistan 2001–2014

Norge har vært en god alliert og i stor grad oppnådd målet om støtte og relevans. Det andre målet var å bidra til internasjonal terrorbekjempelse ved å hindre at Afghanistan igjen ble et arnested for slik terror. 'Krigen mot terror' var kontroversiell, og målet er bare delvis nådd. Det tredje hovedmålet var å bidra til å bygge en stabil og demokratisk afghansk stat gjennom langsiktig bistand og fredsdiplomati. Dette målet er ikke nådd.

Storbritannien

The Chilcot Report of the Iraq Inquiry

Sir John Chilcot did not use the word 'lie' - in fact his report specified that it 'is not questioning' Mr. Blair's fixed belief - but his damning conclusion is that the former Prime Minister deliberately blurred the distinction between what he believed and what he actually knew.

Sverige

Sveriges samlade engagemang i Afghanistan 2002–2014

Sveriges insats i Afghanistan mellan 2002 och 2014 har nu granskats i en statlig utredning. Efter utvärdering framkommer att målen för den 12 år långa och 27,5 miljarder kronor dyra insatsen inte har uppfyllts.

Dine noter:

- Der er aldrig i folketingsalen som afsæt for vores krigsdeltagelse lagt til grund, at det hvilede på, at der var masseødelæggelsesvåben.

Statsminister Lars Løkke Rasmussen, august 2015.

- Vi er overbeviste om, at regimet i Irak i dag besidder masseødelæggelsesvåben og missiler.

Statsminister Anders Fogh, Folketinget 14. november 2002.

- Man må jo gå ind militært for at få fjernet Saddam Hussein med hans masseødelæggelsesvåben.

Udenrigsminister Per Stig Møller, Folketinget marts 2003.

- Hvis Blå Blok vinder valget, vil Venstre udvide den nedsatte kommission til en fuldstændig undersøgelse af Danmarks krigsdeltagelse fra 1998 og frem.

Venstres forsvarsordfører, november 2014.

- Regeringen finder, at grundlaget for den danske deltagelse i Irakkrigen og forhold omkring danske soldaters tilbageholdelse af personer under den danske krigsdeltagelse allerede er tilstrækkeligt belyst.

Nyvalgte statsminister Lars Løkke Rasmussen, juni 2015.